

ordnes saaledes, at Selvvirksomheden og Selvstændigheden kommer stærkere frem. Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem om, at dette er et meget godt Princip, og kunde vi opnaa en saadan Ordning gennem denne Kommission, vilde det allerede være noget meget betydeligt. Derimod kan jeg ikke forstaa, at det samme ærede Medlem har saa meget imod, at jeg talte om en Grundanskuelse som nødvendig, hvis man i en Kommission skulde komme til et Resultat med Hensyn til hele Skolens Omdannelse, da det ærede Medlem jo selv Sp. 1979 uttrykkelig siger, at til Skolens Enhedspræg hører ikke blot, at der skal være den samme Metode, men ogsaa, at der skal være den samme Aand. Dette forekommer mig netop at være i min Favør.

Der blev dernæst rettet et bestemt Spørgsmaal til mig om min eller, rettere sagt, det konservative Folkepartis Stilling til det kirkelige Tilsyn. Denne Sag har ikke været behandlet i mit Parti, medens jeg har siddet i Rigsdagen, og jeg kan altsaa ikke svare paa det konservative Folkepartis Vegne, men jeg skal ikke lægge Skjul paa mit personlige Syn. Jeg har i lang Tid ment, at selvfølgelig egner Præstestanden som saadan sig ikke til det pædagogiske Tilsyn; det er givet efter hele den Udvikling, som Skolen har gennemgaaet i dette Aarhundrede, ligesom det er givet, at Præsterne som Følge af deres Uddannelse ikke er Fagfolk og derfor ikke egner sig til det faglige Tilsyn, men samtidig mener jeg, at saa længe vi har Forbindelse mellem Stat og Kirke, saa længe bør der ogsaa være et kirkeligt Tilsyn med Skolen. Det vil sige, hvis det skulde være rationelt, skulde der efter min Mening være et dobbelt Tilsyn. Kirkens Mænd har absolut intet med det faglige at gøre, men de bør have Tilsyn baade med Religionsundervisningen og den Aand, hvori Skolen ledes. Det forekommer mig ganske uberettiget at tage dette Tilsyn bort fra Kirken, saa længe vor Folkeskole skal være en Folkeskole af den Art, som er nødvendiggjort ved Kirkens Forbindelse med Staten.

Den højtærede Undervisningsminister bebrejdede mig Ukendskab til Højskolen og dens Ordning med Hensyn til Elevernes Alder og mente, at jeg sammenblandede Højskolen og Ungdomsskolen. Den højtærede Undervisningsminister tager ganske fejl, han kunde have sparet sig den Bekymring med Hensyn til min Uvidenhed om Højskolen. Jeg ved meget vel, at de Folk, der gaar paa Højskolen, som Regel er ældre end de, der er Genstand for Undervisning i Ungdomsskolen (*Undervisningsministeren*

Keiser-Nielsen: Jeg har ikke sagt, at De blandede de to Ting sammen). Ministeren sagde, at jeg aabenbart ikke kendte til, i hvilken Alder Højskolens Elever kommer ind paa Skolen, siden jeg talte om dem sammen med Ungdomsskolen. Mine Udtalelser staaar Sp. 1960; jeg har der hævdet, at Ungdomsskolespørgsmaalet herhjemme vil komme til at støde paa mange Vanskeligheder, fordi vi jo har Højskolen og dens Syn paa Ungdommens Opdragelse, og efter et Indskud, i hvilket jeg bemærker, at Højskolen netop paa Grund af dens Syn paa Ungdommens Opdragelse havde Krav paa at være repræsenteret i denne Kommission, genoptog jeg min Tanké og fortsatte saaledes: „Men jeg er ganske klar over, at der vil komme til at staa stærk Kamp om den obligatoriske Ungdomsskole i den Form, som den svenske har“. Jeg sammenlignede altsaa med den svenske, obligatoriske Ungdomsskole; maa jeg forøvrigt tilføje — hvis Ministeren har present, hvad der staaar i Direktør Bergkvists Bog —, at i Sverige regner man Ungdomsskolen til det tyvende Aar, saaledes at den i Slutningsaarene falder sammen med Højskolealderen. Jeg fremhævede, som sagt, Højskolesynspunktet, og jeg tror det unægtelig, at Ungdomsskolespørgsmaalet hører til de Ting, der vil blive meget stor Vanskelighed ved at faa Enighed om i Kommissionen, fordi der er en Mængde Mennesker herhjemme, der mener, at det frivillige Syn og hele den Aand, der gennemtrænger vor Højskole, overhovedet er af en saa udmærket Beskaffenhed, at den ogsaa bør gennemtrænge vor Ungdomsskole. I alt Fald vil man fra visse Sider være en stærk Modstander af en obligatorisk Ungdomsskole; det forekommer mig ogsaa, at Undervisningsministeren selv i sine Udtalelser bemærkede, at han var god Grundtvigianer, som han sagde, paa dette Omraade.

Undervisningsministeren (*Keiser-Nielsen*): Til det sidste, som den ærede Taler (J. Oskar Andersen) bemærkede, skal jeg blot sige, at han udtrykte sig paa en Maade, som om Højskolen skulde være en Hindring for Ungdomsskolen. Han sammenlignede altsaa paa en Maade disse to Skolearter, hans Ord faldt efter min Opfattelse saaledes, som om det var selve de to Skoler, der skulde være ligeløbende, men saaledes kan Forholdet jo ikke være. Jeg fremhævede derfor ogsaa, at de fleste Højskolefolk ser med Velvillie paa en kommende Ungdomsskole og ønsker en saadan Skole, saa jeg tror ikke, der vil blive store Vanske-